

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตลาดการเงิน เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยสนับสนุนการระดมทุนให้กับธุรกิจที่ยังมีโอกาสเติบโตและต้องการเงินลงทุน ในขณะที่ธุรกิจมีเงินทุนไม่เพียงพอ ตลาดการเงินจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดหาเงินทุนให้กับธุรกิจที่มีโอกาสเติบโต ดังนั้นหน้าที่หลักของตลาดการเงินเป็นตัวกลางด้านการระดมเงินทุนของผู้ที่ต้องการออมเงินหรือลงทุน โดยผู้เป็นเจ้าของเงินออมหรือลงทุนจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในอนาคต การจัดกลุ่มตลาดการเงินสามารถจัดกลุ่มตามอายุของสินทรัพย์ที่นำออกขาย โดยมีการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ ตลาดเงิน (Money Market) เป็นการซื้อขายสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอายุสั้นหรือไม่เกิน 1 ปี และกลุ่มที่สอง คือ ตลาดทุน (Capital Market) เป็นตลาดที่ทำการซื้อขายสินทรัพย์ระยะยาวหรือสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอายุเกิน 1 ปี ได้แก่ หุ้นกู้ พันธบัตร หุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ โดยการนำเงินทุนจากผู้ที่ต้องการออมหรือจากนักลงทุน (Investor) จัดสรรให้กับผู้ที่ต้องการเงินทุน โดยทั่วไปผู้ที่ต้องการออมหรือลงทุนมีความต้องการในผลตอบแทนที่แตกต่างกัน ทำให้นักลงทุนสามารถที่จะลงทุนในระยะสั้น เพื่อหวังผลกำไรที่เกิดขึ้นจากการลงทุนหรือสามารถลงทุนในระยะยาวเพื่อต้องการผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปของเงินปันผล ตลาดทุนยังสามารถแบ่งตามลักษณะของตราสารทางการเงินได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ ประเภทที่หนึ่ง ตราสารทุน (Equity Market) เป็นการซื้อขายตราสารทางการเงินที่ประกอบด้วย หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิ หรือตราสารอื่นๆ ที่มีมูลค่าผูกพันกับตราสารเหล่านั้น ประเภทที่สอง ตราสารหนี้ (Debt Market) เป็นสินทรัพย์ทางการเงินกลุ่มหนึ่งซึ่งแสดงความเป็นเจ้าหนี้ของผู้สร้างสินทรัพย์ เช่น ตัวเงิน หุ้นกู้ และพันธบัตร สินทรัพย์กลุ่มนี้มีภาระผูกพันระหว่างผู้สร้างและผู้เป็นเจ้าของ โดยมีการกำหนดจำนวน และเวลาไว้ล่วงหน้าจนกว่าสินทรัพย์จะหมดอายุ

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2549 ที่ผ่านมาได้มีการเปิดซื้อขายตราสารอนุพันธ์ (Derivative) โดยบริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2547 เพื่อดำเนินการเป็นศูนย์กลางการซื้อขายสัญญาล่วงหน้า ตราสารอนุพันธ์มีลักษณะเป็นตราสารทางการเงินที่มีมูลค่าของสัญญาผูกพันกับสินทรัพย์พื้นฐาน (Underlying Asset) แบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น ออปชั่น (Option) สวอป (Swap) ฟอว์เวิร์ด (Forward) และฟิวเจอร์ส (Future) เป็นสัญญาที่มีการกำหนดจำนวนและอายุของตราสารไว้ล่วงหน้า ดังนั้น ตราสารอนุพันธ์จึงจัดอยู่ในกลุ่มตลาดทุน

ประเภทตราสารหนี้ การซื้อขายในตลาดการเงินนอกจากศูนย์กลางการซื้อขายแล้ว ยังมีองค์ประกอบที่สำคัญในการซื้อขายสินทรัพย์ทางการเงิน คือ นักลงทุน โดยนักลงทุนจะเลือกลงทุนในตราสารทางการเงินในแต่ละประเภทเพื่อต้องการผลตอบแทนจากการลงทุน ตลาดอนุพันธ์ได้เปิดซื้อขายฟิวเจอร์ส ของดัชนี SET50 (SET50 Index Futures) เป็นอันดับแรก โดยมูลค่าการซื้อขาย 3 เดือน ตั้งแต่ วันที่ 12 ธันวาคม 2549-13 มีนาคม 2550 จำนวน 144,088.51 ล้านบาท มูลค่าการซื้อขายต่อเดือน 48,029.50 ล้านบาท (แหล่งที่มา : <http://www.tfex.co.th>)

จากการที่ได้มีการเปิดซื้อขายตราสารอนุพันธ์ซึ่งถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ทางการเงิน นักลงทุนหรือผู้มีเงินออมจึงมีทางเลือกใหม่ในการลงทุนเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในตราสารอนุพันธ์ โดยมุ่งเน้นที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาลงทุนในตราสารอนุพันธ์ ผลการศึกษาที่คาดว่าจะได้รับทำให้ทราบถึงปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในตราสารอนุพันธ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้นักลงทุนที่จะเข้ามาลงทุนในตราสารอนุพันธ์ และนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับใช้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มมูลค่าการซื้อขายในตลาดอนุพันธ์ อีกทั้งเป็นแนวทางในการค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในตราสารอนุพันธ์ของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการลงทุนในตราสารอนุพันธ์ของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในตราสารอนุพันธ์ของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร
2. เป็นแนวทางให้บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดอนุพันธ์ เพื่อเพิ่มการลงทุนของนักลงทุน

นิยามศัพท์

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายของการลงทุน ได้แก่ อายุของผู้ลงทุน สถานะทางครอบครัว นิสัยส่วนตัวของผู้ลงทุน ความสนใจในการลงทุน และความจำเป็นของผู้ลงทุน

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านภาวะหลักทรัพย์ และปัจจัยทางด้านแหล่งข้อมูลข่าวสาร

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง การเข้าไปทำการซื้อขายหลักทรัพย์กลุ่มต่าง ๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ การเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์จำนวนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ แหล่งเงินทุนที่นักลงทุนนำมาลงทุน ประเภทของหลักทรัพย์ที่นักลงทุนเลือกลงทุน และประเภทของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

อนุพันธ์ (Derivatives) หมายถึง สินทรัพย์ทางการเงินชนิดหนึ่งที่มีมูลค่าขึ้นอยู่กับสิ่งอื่นที่เรียกว่า สินทรัพย์อ้างอิง (Underlying Asset) อนุพันธ์มีหลายรูปแบบ เช่น มีในรูปแบบที่เป็นสัญญาซื้อขายล่วงหน้า จะเป็นการทำสัญญากันระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ที่ตกลงกัน ณ วันนี้ เพื่อซื้อขายสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง โดยระบุประเภท จำนวน และเวลาที่จะส่งมอบสินค้ากัน โดยที่สำคัญคือ ตกลงราคากันไว้ ณ วันนี้ เพื่อนำมาใช้เป็นราคาทำการซื้อขาย เมื่อถึงเวลาที่ตกลงกันจะส่งมอบสินค้ากัน

ตราสารล่วงหน้า (Futures) หมายถึง ข้อตกลงหรือสัญญาระหว่างผู้ซื้อ (Buyer) และผู้ขาย (Seller) ที่ตกลงให้ผู้ขายทำการส่งมอบสินทรัพย์พื้นฐานให้แก่ผู้ซื้อตามจำนวนและคุณภาพที่กำหนด ณ วันใดวันหนึ่งตามราคาที่ตกลงกัน

สินทรัพย์พื้นฐาน (Underlying Asset) หมายถึง สินทรัพย์พื้นฐานที่ถูกอ้างอิงมูลค่าเพื่อทำสัญญาซื้อขาย เช่น ตราสารอนุพันธ์ในอัตราแลกเปลี่ยน สินทรัพย์พื้นฐานก็คืออัตราแลกเปลี่ยนหรือตราสารอนุพันธ์ในดัชนีหลักทรัพย์ สินทรัพย์พื้นฐานก็คือดัชนีหลักทรัพย์ เป็นต้น

ฟิวเจอร์สของดัชนี SET50 (SET50 Index Futures) หมายถึง สัญญาที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันในวันนี้ว่าจะซื้อขาย SET50 Index ในราคาหนึ่ง ในอนาคตข้างหน้า เช่น 3 เดือน 6 เดือน เป็นต้น และเนื่องจาก SET50 Index เป็นดัชนีที่ไม่ใช่หุ้น ผู้ซื้อ ผู้ขาย จึงไม่สามารถส่งมอบดัชนีกันได้ จึงมีการชำระเงินค่าไคร่/ขาดทุนกันแทน ทั้งนี้ เงินค่าไคร่ขาดทุนนั้น จะคำนวณจากส่วนต่างระหว่างระดับดัชนีที่ตกลงกันไว้ในวันนี้ กับระดับดัชนีที่เกิดขึ้นในอนาคต จากนั้นจึงแปลงให้เป็นจำนวนเงิน